

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
І.І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

1 » вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТИЧНА МІФОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти: *другий (магістерський)*
Галузі знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність – 052 Політологія

Освітньо-професійна програма: Політологія
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 052 – Політологія

Робоча програма навчальної дисципліни «Політична міфологія». Одеса: ОНУ, 2025. 22 с.

Розробник:

КОЧ Світлана Вадимівна – доктор політичних наук, професор кафедри політології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політології
Протокол № 1 від. « 29» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ (Світлана КОЧ)

Погоджено з гарантом _____ (Олег ХОРОШИЛОВ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету МВПС

Протокол № 1 від. « 29 « серпня 2025 р.

Голова НМК _____ (Олег ХОРОШИЛОВ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри політології

Протокол № ____ від. « ____ » _____ 20__ р.
Завідувач кафедри _____ (_____)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри політології

Протокол № ____ від. « ____ » _____ 20__ р.
Завідувач кафедри _____ (_____)

ЗМІСТ		
1.	Опис навчальної дисципліни	4
2.	Мета та завдання навчальної дисципліни	5
3.	Зміст навчальної дисципліни	6
4.	Структура навчальної дисципліни <i>(денна / заочна)</i>	9
5.	Теми семінарських занять	11
6-7	Теми практичних та лабораторних занять	11
8.	Самостійна робота та ІНДЗ	13
9.	Методи навчання	16
10.	Форми контролю та методи оцінювання Критерії оцінювання результатів навчання	16
11.	Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти	19
12.	Методичне забезпечення	19
13.	Питання для підготовки до підсумкового контролю	20
14.	Рекомендована література до вивчення курсу	20

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2 ІНДЗ – дослідження та презентація спеціальної теми.	Галузі знань – 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність – 052 Політологія Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)	Вибіркові освітні компоненти. ВБ 5.1.	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
		16 – год.	6 – год.
		Практичні, семінарські	
		14 – год.	4 – год.
		Самостійна робота	
		60 – год.	80 – год.
		у т.ч. ІНДЗ*: - 30 год.	
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТИЧНА МІФОЛОГІЯ»

Політична міфологія – наукова дисципліна, як вивчає міф як феномен політичної свідомості і колективного безсвідомого. **Метою** курсу є формування у слухачів погляду та політику, як на феномен «культурного виробництва», вивчення сучасного процесу міфотворчості як природного процесу розвитку суспільних відносин й одночасно як інструменту для політ-технологічного впливу на суспільну свідомість.

Завданням курсу є: 1) формування здатності професійного і компетентного врахування ролі політичних традицій і міфів в політичних процесах з врахуванням історичного досвіду; здобуття навичок з управління суспільною свідомістю з використанням інструментів та прийомів міфологічної дії на масову свідомість; 2) розвиток аналітичних здібностей студента, здатності аналізувати політичні тексти і контексти комунікації, вміння аналізувати «закодовану» інформацію в символічному середовищі політичного простору; 3) оволодіння навичками деконструкції нео-міфології з метою запобігання політичних маніпуляцій; 4) оволодіння навичками компаративного та структурно-функціонального аналізу сучасних політичних міфів; 5) аналізу історичних трансформацій міфу та виявленню міфологічних наративів у сучасній культурі (у ЗМІ, політиці, ідеології, кінематографі, відеоіграх, літературі та мистецтві тощо).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є політичний міф як символічна форма політики, а також соціальні, політичні, культурні та цивілізаційні процеси, що впливають на формування соціальних й політичних міфів та їх проникнення у свідомість та правосвідомість.

Пререквізити: Політична психологія. Цивілізація як середовище політогенезу; Світ-системні трансформації у XXI столітті; Політична глобалістика. **Постреквізити:** Політичні та соціальні технології; Технології кольорових революцій; Проблеми інтеграції та дезінтеграції в сучасній Європі; Підготовка та захист кваліфікаційної роботи магістра

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів: 1. Теоретичні та методологічні основи курсу «Політична міфологія»; 2. Міфологія політичного.

Вивчення дисципліни спрямоване на формування наступних **компетентностей**:

Інтегрально компетентності (ІК) ІК. здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій.

Загальних компетентностей (ЗК): ЗК01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними; ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальних (фахових) компетентностей (СК): СК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації; СК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів; СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування; СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні; СК07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.

Програмні результати навчання (ПРН): ПРН 01. Застосовувати для розв’язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту; **ПРН 02.** Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань; **ПРН 06.** Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів; **ПРН 07.** Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності; **ПРН 08.** Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:** концептуально-теоретичні підходи до аналізу міфу, міфологічного мислення та функції міфу; історію розвитку міфологічних систем найдавніших та давніх цивілізацій, значення міфу як підґрунтя культури; основні поняття, категорії і теорії політичної міфології; методи дослідження політичних традицій та міфів; основні теорії політичного міфу, концепцію історичної та меморіальної політики; зв’язок між ідеологією, політичними традиціями і міфами, їх формування і розвиток; причини продукування політичних міфів в сучасному суспільстві, їх функції та застосування; класичну та новітню літературу по проблемам міфу в політиці; методи та прийоми застосування міфотворчості в області політичної пропаганди; технологічні можливості конструювання міфів та методи їх деконструкції; технології впливу на формування образу влади (позитивного/негативно). Слухачі курсу мають **вміти:** застосовувати навички політологічного аналізу в прикладних дослідженнях; використовувати технологічні можливості конструювання міфів і методи деконструкції; аналізувати, пояснювати та інтерпретувати варіативність форм політичної культури; здійснювати дослідження та аналіз механізмів формування та систем цінностей локальних та національних груп; здійснювати експертну оцінку текстів, оприлюднених проектів, політичних та соціальних програм; розуміти закономірності функціонування міфологічної свідомості; знаходити міфологічну складову в текстах масової культури; критично аналізувати інформативний простір.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ КУРСУ «ПОЛІТИЧНА МІФОЛОГІЯ»

ТЕМА 1

Міф: сутність, витоки, генеза. Поняття міфу у суспільно-політичних науках

Міф і міфологія як соціальне явище. Структура та функції міфу. Типологія, класифікація та генеза міфів. Феноменологія та діалектика міфу. Міфологічна картина світу. Міфологічний час та простір. Онтологічний аспект міфології. Гносеологічний аспект міфології. Методологічні та теоретичні підходи в дослідженні міфу. Філософсько-символічна інтерпретація міфу у Платона. Залежність поведінки людей від архетипів (міфологічних неусвідомлених зразків) К. Юнг. Міф як форма соціального пізнання. Міфологічний світопорядок. Е. Кассіер, А. Лосев, К. Леві-Брюль, К. Леві-Стросс, Б. Маліновський. Зміст лінгвістичної концепції міфу О. Потебні.

Поняття міфу у суспільно-політичних науках. Джерела та базові засади міфів і міфології. Колективне несвідоме та архетипи як основа міфологічне світосприйняття. Масифікація соціальних явищ (Г. Лебон), ірраціональні, багатовимірність соціальних функцій міфу (Е. Дюркгейм), мотиви в масовій поведінці (С. Московичи), вплив на поведінку засобів масової інформації (Г. Тард), реалізація комунікативної функції влади (Н. Луман), практичне застосування міфів в політиці (Ж. Сорель, Е. Кассіер, Р. Барт, А. Кльєв,) новітні концепції міфу. Сучасний стан осмислення міфу та міфотворчості. Психологічні, соціальні та релігійні витоки політичних міфів: специфічне і особливе .

ТЕМА 2

Соціальні функції міфу: механізми символічної організації соціального простору

Поняття «міфомислення», «міфологізація», «міфологема», «архетип», «стереотип». Архаїчний міф. Міфологічний простір та хронотоп. Міфологічний час та простір. «Світовий центр», «Світова ось». Міфосвідомість як історично перший тип свідомості. Аксеологічний аспект міфології: утвердження життєвих орієнтирів, системи суспільних цінностей. Міф як форма свідомості. Основні функції міфу: конструювання, регулювання, пояснення. Діалектика сакрального та профанного в міфі. Космогонічні, генеалогічні, національні міфи. Міф – вторинна моделювання система: повідомлення (текст) та засіб спілкування. Багатоманітність соціальних функцій міфу: структурування суспільства, підтримка і санкціонування суспільних норм, моделювання парадигм різноманітних виявів людської діяльності; консолідація суспільства. Духовно-релігійний аспект міфу: ініціація, зміст ритуалів і завдань духовного порядку, кодифікація релігійних вірувань; трансляція культурної традиції; актуалізація священної історії. Міф в системі масової поведінки та індивідуального мотивування. Міфологеми повсякденної культури. Робота архетипів та стереотипів. Функції архетипу. Функції стереотипу. Стереотипна форма поведінки. Причини та наслідки де-міфологізації в культурі. Специфіка нео-міфів сучасності

Поняття традиції та ритуалу в суспільних науках. Співвідношення міфу, ритуалу, обряду. Тотальність міфу. Семантична та магічна функція комунікації. Меморіальна функція культури. Традиція, як форма руху соціальної інформації. Феномен політичних традицій. Ритуал, як засіб закріплення міфу. Обряд, як текст. Стереотип. Стереотипна поведінка. Психічні автоматизми. Казуальна атрибуція. Етикет. Гостьовий етикет. Дипломатичний етикет. Демократичний протокол та церемоніал Символізація соціального простору та відносин. Семіотичний аналіз етикетних форм публічної поведінки. Ритуал в політичному процесі.

ТЕМА 3

Новітні міфи: джерела та форми розвитку

Причини актуалізації міфотворчості в культурі ХХ ст. Міф як регулятор поведінки та засіб маніпуляції свідомістю. Масова культура як засіб універсалізації та адаптації соціального досвіду. Джерела сучасної політичної міфології. Ідеологізація міфу. Концепція «зламаного міфу» (П. Тіллх). Імпліцитна присутність міфу в формах сучасної культури. Філософсько-культурологічний аспект сучасної міфотворчості.

Процес інтерпретації та переінтерпретації міфів. Форми художньої трансформації міфу. Сучасна нео-міфологія як засіб маніпуляції свідомістю, її соціокультурне та політико-економічне підґрунтя. Небезпека спотворених квазі-міфів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 МІФОЛОГІЯ ПОЛІТИЧНОГО

ТЕМА 4

Політика як предмет антропологічного дослідження. Політична культура як знакова система

Категорії: «міф», «символ», «дар», «жертва», «герой» в вивченні політики. Ритуальна розбудова політичної реальності. Антропологічний аналіз влади та соціальних структур. Семіотична система політичного простору. Природа політичного символу. Знаковий аналіз політичних міфів та ритуалів. Символізм в політичному процесі. Символічна функції політичної географії та геополітичних символів. Знакова функція національної нормотворчості. Знаковість державної ідеології. Символічні аспекти громадянства та патріотизму. Міфологічна свідомість в сучасних соціальних відносинах

ТЕМА 5

Міф в політичному процесі. Інструменталізація міфотворчості

Міфологізація політики. Сутність та функціонування політичного міфу. Техніки створення політичного міфу. Критична геополітика. Методологія критичної геополітики в процесі реорганізації політичного простору. Локальна ідентичність в виборчому процесі. Фантомні та уявні простори в політиці. Національна та регіональна історія. Меморіальна політика та індустрія. Комеморативні практики. Меморіальні закони. Технологія конструювання політичного міфу. Політична реклама (сюжети, адресність, кольори, символи)

Ідеологічна природа політичного міфу. Поняття міфологеми та ідеологеми. Ідеологія та міфологія в символічному світі політики. Спільне та відмінне у міфологізації та ідеологізації політичної свідомості на рівнях: онтологічному, гносеологічному, праксеологічному, аксіологічному. Міфологія як засіб моделювання нового образу політичної реальності. А. Шопенгауер, З. Фрейд, К. Юнг, Е. Фромм, М. Еліаде, К. Леві-Стросс про співіснування міфології та ідеології. Політичний міф як інструмент ідеології (К. Флад, Дж. Комбса, Ч. Боттичи, В. Делла-Салла), Дж. Річардса). Міфологія лібералізму, консерватизму, комунізму, соціал-демократії. Ідеологія як система ідей, образів, речей, подій, фактів. Міф як метанаратив. Міф та соціальні утопії. Раціоналізація політичного міфу. Міфологія політичних ідеологій. Політичний анекдот.

ТЕМА 6

Національно-політична міфологія

Функції політичного міф Конструювання національного простору. Образ національного героя. Меморіальні технології. Комеморативні практики. Символізація історії. Криміналізація меморіальних технологій. Міф як засіб легалізації влади. Технології формування позитивних гетеростереотипів. Технології формування негативного образу ворога. Засоби впливу та суспільно-політичних клімат.. Конструювання національної

історії. Політична міфологія в кризовому суспільстві. Міф про «великі» та «малі» держави. Мультикультуралізм як сучасний політичний міф. Технологія конструювання політичного міфу.

ТЕМА 7

Міф як технологія конструювання політичного простору

Політичні міфи в структуризації політичного простору. Прийоми політичного маніпулювання (М. Едельман, Г. Тюдор, Г. Котберстон) Геополітичні, філософські та соціально-антропологічні аспекти застосування політичних міфів. Міф як складова частина технології управління суспільною свідомістю. Алгоритм політичного міфу (Е. Кассіерер,). Формування політичного міфу за рахунок «похищення мови» (Р. Барт).

Політичний міф в виборчих компаніях. Інформаційно-маніпулятивна функція міфу. Міф в політичній комунікації. Міф та ЗМІ. Технологія моделювання інформаційного простору (навчання, інформування, переконання, навіювання та інші). Маніпулятивна функція міфу. Магія слова. Конструювання політичного обряду. Новояз. Пророцтво. Статистика. Популяризація наукової інформації. Гіперболізація дійсності. Символізація. Політичний міф як інформаційно-психологічний засіб політичної боротьби. Засоби медіа-маніпуляцій. Створення стереотипів сучасними інформаційними засобами. Фейк в епоху пост-правди. Теорія симулякрів та симуляцій Ж. Бодрієра. Зображення та симуляції.

ТЕМА 8

Сучасні політичні міфи та технології декодефікації

Типові сюжети сучасних соціальних та політичних міфів. Структурно-функціональний та семіотичний аналіз сюжетів політичних міфів. Міф про мультикультуралізм. Національні міфи в країнах Європи. Міф про державу. Міф про золотий вік. Міф про героя. Міф про єдність. Міф про змову. Геополітичні міфи. Міф Європи та інші. Міфологізація демократії, свободи та прогресу у політичному дискурсі. Міфологеми глобалізації та європейської інтеграції. Міф про цивілізаційний конфлікт. Міфологія інформаційної війни та пропаганди.

Методи декодифікації та критичного аналізу політичних міфів. Деміфологізація політичних наративів та викриття ідеологічних конструкцій у політичній комунікації.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Політична міфологія»

Назви модулів і тем		Кількість годин (денна форма)					Кількість годин (заочна форма)				
Тема	Назва	Ус бог о год	Л	С	Інд	Са м	Ус бог о год	Л	С	Інд	Са м
Змістовний модуль 1: ПОЛІТИЧНИЙ ПРОСТІР: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСТОВИ АНАЛІЗУ											
T.1	Міф: сутність, витоки, генеза. Поняття міфу у суспільно-політичних науках	12	2	2	4	4	12	1		4	7
T.2	Соціальні функції міфу: механізми символічної організації соціального простору.	11	2	1	4	4	11	1	1	4	5
T.3	Новітні міфи: джерела та форми розвитку	7	2	1	2	2	7		1	2	4
<i>Разом за змістовним модулем 1</i>		30	6	4	10	10	30	2	2	10	16
Змістовний модуль 2: ЗМІСТОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТЕХНОЛОГІЙ КОНСТРУЮВАННЯ ПОЛІТИЧНОГО ПРОСТОРУ											
T.4	Політика як предмет в антропологічного дослідження. Політична культура як знакова система.	12	2	2	4	4	12	1	1	4	6
T.5	Міф в політичному процесі. Інструменталізація міфотворчості	12	2	2	4	4	12	1		4	7
T.6	Національно-політична міфологія.	12	2	2	4	4	12	1	1	4	6
T.7	Міф як технологія конструювання політичного простору.	12	2	2	4	4	12	1		4	7
T.8	Сучасні політичні міфи та технології декодефікації.	12	2	2	4	4	12			4	8
<i>Разом за змістовним модулем 2</i>		60	10	10	20	20	60	4	2	20	34
Усього		90	16	14	30	30	90	6	4	30	50
					60					80	

5. ТЕМИ ТА ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кіл год
1	Міф: сутність, витоки, генеза. Поняття міфу у суспільно-політичних науках. Розкрити питання. Структура та функції міфу. Типологія, класифікація та генеза міфів. Феноменологія та діалектика міфу. Міфологічна картина світу. Онтологічний аспект міфології. Гносеологічний аспект міфології. Методологічні та теоретичні підходи в дослідженні міфу. Інтерпретація міфу у Платона, К. Юнг, Е. Кассіра, А. Лосева, К. Леві-Брюля, К. Леві-Стросса, Б. Маліновського, О. Потебні та інших Поняття міфу у суспільно-політичних науках. Розкрити питання: Колективне несвідоме та архетипи як основа міфологічне світосприйняття. Масифікація соціальних явищ (Г. Лебон), ірраціональні, багатовимірність соціальних функцій міфу (Е. Дюркгейм), мотиви в масовій поведінці (С. Московичи), вплив на поведінку засобів масової інформації (Г. Тард), реалізація комунікативної функції влади (Н. Луман), практичне застосування міфів в політиці (Ж. Сорель, Е. Кассіра, Р. Барт, А. Кльєв,) новітні концепції міфу. Сучасний стан осмислення міфу та міфотворчості. Витоки політичних міфів: специфічне і особливе .	2
2	Соціальні функції міфу: механізми символічної організації соціального простору. Розкрити питання: Аксеологічний аспект міфології. Специфіка архаїчний міф. Діалектика сакрального та профанного в міфі. Космогонічні міфи. Генеалогічні міфи. Національні міфи. Міф – вторинна моделювання система: повідомлення (текст) та засіб спілкування. Багатоманітність соціальних функцій міфу: структурування суспільства, підтримка і санкціонування суспільних норм, моделювання парадигм різноманітних виявів людської діяльності; консолідація суспільства. Міф як форма нормування поведінки. Міф в системі масової поведінки та індивідуального мотивування. Міфологеми повсякденної культури. Робота архетипів та стереотипів. Функції архетипу. Функції стереотипу. Стереотипна форма поведінки. Причини та наслідки демифологізації в культурі. Специфіка нео-міфів. Поняття традиції та ритуалу в суспільних науках. Співвідношення міфу, ритуалу, обряду. Тотальність міфу. Семантична та магічна функція комунікації. Меморіальна функція культури. Традиція, як форма руху соціальної інформації. Феномен політичних традицій. Ритуал, як засіб закріплення міфу. Обряд, як текст. Стереотип. Стереотипна поведінка. Психічні автоматизми. Казульна атрибуція. Етикет. Гостьовий етикет. Дипломатичний етикет. Демократичний протокол та церемоніал Символізація соціального простору та відносин. Семіотичний аналіз етикетних форм публічної поведінки. Ритуал в політичному процесі.	1
3	Новітні міфи: джерела та форми розвитку. Розкрити питання: Причини актуалізації міфотворчості в культурі ХХ ст. Міф як регулятор поведінки та засіб маніпуляції свідомістю. Джерела політичної міфології. Концепція «зламаною міфу» (П.Тілліх). Процес інтерпретації та переінтерпретації міфів. Нео-міфологія в сучасному медіа-середовищі. Сучасна нео-міфологія як засіб маніпуляції свідомістю, її соціокультурне та політико-економічне підґрунтя. Небезпека спотворених квазі-міфів.	1
4	Політика як предмет в антропологічного дослідження. Політична культура як знакова система. Розкрити питання: Семіотична система політичного простору. Знаковий аналіз політичного простору. Знаковий аналіз політичних міфів та ритуалів. Сутність	2

	та функціонування політичного міфу. Знакова функція національної нормотворчості та символічної процедури нормотворення. Міфологічна свідомість в сучасних соціальних відносинах.	
5	Міф в політичному процесі. Інструменталізація міфотворчості. Розкрити питання: Міфологізація політики. Сутність та функціонування політичного міфу. Техніки створення політичного міфу. Критична геополітика. Методологія критичної геополітики в процесі реорганізації політичного простору. Локальна ідентичність в виборчому процесі. Фантомні та уявні простори в політиці. Національна та регіональна історія. Меморіальна політика та індустрія. Комеморативні практики та меморіальні закони. Технологія конструювання політичного міфу. Практики політичної реклами. Ідеологічна природа політичного міфу. Розкрити питання: А. Шопенгауер, З. Фрейд, К. Юнг, Е. Фромм, М. Еліаде, К. Леві-Стросс про співіснування міфології та ідеології. Політичний міф як інструмент ідеології (К. Флад, Дж. Комбса, Ч. Боттичи, В. Делла-Салла), Дж. Ричардса). Міфологія політичних ідеологій Міфологеми лібералізму, консерватизму, комунізму, соціал-демократії. Ідеологія як система ідей, образів, речей, подій, фактів. Міф та соціальні утопії. Політичний анекдот.	2
6	Національно-політична міфологія. Розкрити питання: Технології формування позитивних гетеро-стереотипів. Технології формування негативного образу ворога. Конструювання національного простору. Конструювання національної історії. Меморіальні технології. Комеморативні практики. Символізація історії. Міф як засіб легалізації влади. Національна ідеологія, міфологія, історія, пам'ять.	2
7	Міф як технологія конструювання політичного простору. Розкрити питання: Політичні міфи в процесах структуризації політичного простору. Прийоми політичного маніпулювання (М. Едельман, Г. Тюдор, Г. Котберстон) Міф як складова частина технології управління суспільною свідомістю. Алгоритм політичного міфу (Е. Кассіер,). Формування політичного міфу за рахунок «похищення мови» (Р. Барт). Політичний міф в виборчих компаніях. Інформаційно-маніпулятивна функція міфу. Міф в політичній комунікації. Міф та ЗМІ. Технологія моделювання інформаційного простору (навчання, інформування, переконання, навіювання та інші). Маніпулятивна функція міфу. Магія слова. Конструювання політичного обряду. Новояз. Пророцтво. Статистика. Популяризація наукової інформації. Гіперболізація дійсності. Символізація. Політичний міф як інформаційно-психологічний засіб політичної боротьби. Засоби медіа-маніпуляцій. Створення стереотипів сучасними інформаційними засобами. Фейк в епоху пост-правди. Теорія симулякрів та симуляцій Ж. Бодріара. Зображення та симуляції.	2
8	Сучасні політичні міфи та технології декодефікації. Типові сюжети політичних міфів. Структурно-функціональний та семіотичний аналіз сучасних політичних міфів. Міф про мультикультуралізм. Національні міфи в країнах Європи. Міф про державу. Міф про золотий вік. Міф про героя. Міф про єдність. Міф про змову. Геополітичні міфи. Міф Європи та інші.	2
Разом		16

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ (не передбачені)

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ (не передбачені)

8. САМОСТІЙНА РОБОТА ТА ІНДЗ

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять;
- [2] – опрацювання лекційного матеріалу;
- [3] – самостійне опрацювання літератури;
- [4] – індивідуальне навчально-дослідне завдання: підготовка доповіді; презентації;

Назви змістовних модулів і тем		ГОДИН	
		інд	сам
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ КУРСУ «ПОЛІТИЧНОЇ МІФОЛОГІЯ».			
Т.1	Міф: сутність, витоки, генеза. Поняття міфу у суспільно-політичних науках. Опрацюйте конспект та презентацію лекційного заняття та рекомендовану літературу. Доопрацюйте лекційний матеріал стосовно класифікації міфів. Наведіть приклади космогонічних, генеалогічних, есхатологічних. Надайте характеристику комеморативним міфам ІНДЗ № 1. Ессе 1: Як проявляється символізм забування та пригадування в міфологічному бутті. Ессе 2: Лімітарна міфологія та її сучасні варіації. ІНДЗ № 2. Представлення авторських поглядів на розвиток та функції міфу в культурі К. Леві-Брюль, К. Леві-Стросс, Б. Маліновський. К. Юнг, А. Лосев, О. Потебні Е. Кассіерер, Поняття міфу у суспільно-політичних науках. З'ясуйте сучасні форми існування міфологічного світосприйняття. Визначте психологічні, соціальні та релігійні витоки політичних міфів. ІНДЗ № 3: Надайте розгорнутий аналіз наукового доробку одного з авторів: 1) Масифікація соціальних явищ (Г. Лебон); 2) ірраціональні, багатовимірні соціальні функції міфу (Е. Дюркгейм), 3) мотиви в масовій поведінці (С. Московичи), 4) вплив на поведінку засобів масової інформації (Г. Тард), 5) реалізація комунікативної функції влади (Н. Луман), 6) практичне застосування міфів в політиці (Ж. Сорель, Е. Кссіерер, Р. Барт, А. Кльєв,) 7) новітні концепції міфу	4	4

Т.2	Соціальні функції міфу: механізми символічної організації соціального простору. Опрацюйте конспект та презентацію лекційного заняття та рекомендовану літературу. Дослідить аксеологічний аспект міфології. Визначте поняття «міфомислення», «міфологізація», «міфологема», «архетип», «стереотип». Поясніть функцію космогонічних, генеалогічних, національних міфів. Поясніть інтерпретацію міфу як вторинної семіотичної моделюючої системи. ІНДЗ № 4. Ессе 1: Визначте багатоманітність соціальних функцій сучасного соціально-політичного міфу: структурування суспільства, підтримка і санкціонування суспільних норм, моделювання парадигм різноманітних виявів людської діяльності; Ессе 2: Поясніть функцію міфу в процесах нормування поведінки. Поняття традиції та ритуалу в суспільних науках.	4	4
	Надайте пояснення співвідношенню міфу, ритуалу, обряду, звичай, традиція, стереотип, казуальна атрибуція. Визначте меморіальну функцію культури. Надайте роз'яснення поняттям: мононорма, політична традиція, казуальна атрибуція, стереотип ІНДЗ № 5: підготуйте доповідь та презентацію: 1) Ритуал в політичному процесі; 2) зв'язок феномену гостьового етикету із сучасними практиками офіційного церемоніалу; 3) Авто- та гетеростереотипи: соціологічні засоби вимірювання. Культурна дистанція; 4) Семіотичний аналіз етикетних форм публічної поведінки	2	2
Т 3	Новітні міфи: джерела та форми розвитку. Опрацюйте конспект та презентацію лекційного заняття та рекомендовану літературу; Дослідить існуючі технологічні засоби конструювання політичного міфу. В чому проявляється процес ідеологізації міфу. Специфіка сучасних форматів нео-міфології. ІНДЗ № 6. Підготуйте доповідь за вибором: 1) Надайте опис сучасним нео-міфам; 2) З'ясуйте роль медіа в процесах формування сучасних міфологічних форм	2	2
Змістовний модуль 2 Міфологія політичного			
Т.4	Політика як предмет в антропологічного дослідження. Політична культура як знакова система. Опрацюйте конспект та презентацію лекційного заняття та рекомендовану літературу. Визначте категорії: «міф», «символ», «дар», «жертва», «герой». ІНДЗ № 7. Підготуйте доповідь за вибором: 1) Ритуальна розбудова політичної реальності; 2) Жертовність як засіб політичного тиску меншин; 3) Знаковий аналіз політичного простору (елітарність, демократичність, лідерство..); 4) Природа політичного символу (на прикладі партійної символіки..); 5) Поняття «офіційної науки», «національної історії», «державного свята»; 6) Символізм соціального стану.	4	4

Т.5	Міф в політичному процесі. Інструменталізація міфотворчості Опрацюйте конспект та презентацію лекційного заняття та рекомендовану літературу. Проаналізуйте відомі техніки створення політичного міфу. ІНДЗ № 8. Надайте характеристику сучасним технологіям конструювання міфологем (технологія за вибором з розбором 3-х прикладів). ІНДЗ № 9. підготуйте презентацію за темою: 1) Меморіальні закони в країнах ЄС; 2) Компаративний аналіз урядових структура в країнах Європи які реалізують меморіальні політики; 3) Проаналізуйте проблеми творення загальної історії Європи; 4) Опишіть приклади уявних просторів в практиках національного будівництва; 5) Надайте семіотичний аналіз політичної реклами партій. <u>Ідеологічна природа політичного міфу.</u> ІНДЗ № 9 (за вибором): 1) Підготуйте аналіз міфологем класичних ідеологій (за вибором); 2) Підготуйте презентацію щодо співіснування міфології та ідеології в працях А. Шопенгауера, З. Фрейда, К. Юнга, Е. Фромма, М. Еліаде, К. Леві-Стросса (автор за вибором); 3) Політичний міф як інструмент ідеології в працях у К. Флад, Дж. Комбса, Ч. Боттичи, В. Делла-Салла, Дж. Ричардса (автор за вибором); 4) Підготуйте презентацію щодо досліджень політичного анекдоту.	4	4
Т.6	Національно-політична міфологія. Опрацюйте конспект та презентацію лекційного заняття та рекомендовану літературу. Проаналізуйте технології формування позитивних та негативних образів (партнера, друга, ворога, конкурента, сусіда). ІНДЗ № 10 Ессе: Національний міф: конструювання політичної реальності (конкретний приклад)	4	4
Т.7	Міф як технологія конструювання політичного простору. Опрацюйте конспект та презентацію лекційного заняття та рекомендовану літературу. Політичні міфи в структурації політичного простору. Прийоми політичного маніпулювання (М. Едельман, Г. Тюдор, Г. Котберстон) Міф як складова частина технології управління суспільною свідомістю. Алгоритм політичного міфу (Е. Кассіерер.). Формування політичного міфу за рахунок «похищення мови» (Р. Барт). Геополітичні, філософські та соціально-антропологічні аспекти застосування політичних міфів. Інформаційно-маніпулятивна функція міфу. ІНДЗ № 11. Ессе . Політичний міф в виборчих компаніях Міф в політичній комунікації. Політичний міф як інформаційно-психологічний засіб політичної боротьби. Засоби медіаманіпуляцій. Створення стереотипів сучасними інформаційними засобами. Фейк в епоху пост-правди. Теорія симулякрів та симуляцій Ж. Бодріяра. Зображення та симуляції.		

T.8	Сучасні політичні міфи та технології декодефікації. Опрацюйте конспект та презентацію лекційного заняття та рекомендовану літературу. ІНДЗ № 12: Надайте та презентуйте структурно-функціональний та семіотичний аналіз одного з політичних міфів сучасності. <i>(Міф про мультикультуралізм. Національні міфи в країнах Європи. Міф про державу. Міф про золотий вік. Міф про героя. Міф про єдність. Міф про змову. Геополітичні міфи. Міф Європи та інші)</i>	4	4
Разом за змістовним модулем 2		30	30
Усього годин		60	

* В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси / тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю.

Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):

Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання*	Компетентності та результати навчання, що формуються	Кількість годин
Прометеус Наприклад: «Інформаційна безпека» https://prometheus.org.ua/prometheus-free/інформаційна-безпека/ курс «Інформаційна безпека» допоможе вам викривати дезінформацію та захищатися від шкідливих інформаційних впливів. НА КУРСІ ВИ: Дізнаєтеся про фейки, дезінформацію та маніпуляції – звідки вони походять, як поширюються та які наративи несуть. Навчитися основних стратегій захисту від зловмисних інформаційних впливів. Зрозумієте, як уникнути маніпуляцій у соцмережах. Отримаєте практичні навички для розрізнення наукових знань та псевдонауки, об'єктивної статистики та псевдостатистики. Удосконалите знання з цифрової безпеки, зокрема щодо безпечної комунікації та захисту гаджета.	СК 03 Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів, СК 06 Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні ПР 01 Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту; ПР 06 Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	Відповідно до програми курсу

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти. Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- СЛОВЕСНІ ТА НАОЧНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ (демонстрація презентацій, створення схематичних зображень, робота з веб-сайтами органів влади та управління, організацій)
- ПРАКТИЧНІ (тестові вправи; опрацювання матеріалу шляхом підготовки презентації; аналіз практичних ситуацій (аналітичні розробки); метод проєктування)
- ІНТЕРАКТИВНІ методи навчання (під час лекційних, практичних занять)
- КОЛЕКТИВНЕ ТА ІНДИВІДУАЛЬНЕ ОПРАЦЮВАННЯ ЗАВДАНЬ (колективне обговорення з використанням дискусивних практик, виконання ІНДЗ, презентація виконаних ІНДЗ та результатів самостійної роботи)

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни застосовуються наступні методи навчання: словесний, наочний, практичний, які передбачають читання лекції, опрацювання нормативних актів, робота з навчальною та спеціальною літературою, індивідуальні консультації. Засоби діагностики якості вищої освіти включають в себе поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Формами організації **поточного контролю** є:

- усний контроль: індивідуальне і фронтальне опитування, бесіда, захист рефератів, доповідь, оцінювання доповідей;
- контроль виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань;
- тестовий контроль проведення тестування студентів.

Програмою передбачено проведення періодичного контролю:

- тематичні колоквиуми.

Програмою передбачено проведення підсумкової модульної контрольної роботи:

- Модульний тестовий контроль за допомогою Google- form

Підсумковий контроль: залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів вищої освіти в обговоренні проблемних питань	від 0 до 5
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем, доповідь та демонстрація презентації	від 0 до 5
Періодичний контроль:	
Контрольна робота за змістовими модулями у формі тестування	від 0 до 5

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в	0 балів	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є спостерігачем; не виступає, не задає питання; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання апарату і джерел.
	2-3 бали	Здобувач іноді бере участь у занятті; ситуативно надає відповіді на прямі запитання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на заняттях; фрагментарні знання апарату і джерел; показує невміння публічно представляти матеріал.

обговоренні проблемних питань	4-5 балів	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; здатний публічно представити матеріал.
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	0 балів	Не зараховуються реферати (доповіді) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	1-2 бал	Доповідь та презентація виконані самостійно, проте матеріал представлений описово, висновки формальні, тема не розкрита.
	3 балів	Доповіді та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, але усно здобувач пояснює матеріал впевнено і за допомогою викладача виправляється, змістовний матеріал представлений добре, висновки відповідають на завдання, тема загалом розкрита із незначними прогалинами.
	4 балів	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз достатній, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані висновки, тема загалом розкрита, презентація містить посилання на джерела.
Контрольна робота за змістовними модулями	5 балів	Доповіді та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, актуальність теми розкрита, правильно визначені об'єкт і предмет, гіпотеза, метод відповідає тематиці та задачі, теоретичний аналіз ґрунтовний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; у висновку сформульовані самостійні судження, підкріплені доказами, презентація містить посилання на джерела.
	0 балів	Відповідь на запитання неправильна.
	10 балів	В контрольній роботі кожного з модулів по 10 запитань: 1 бал за кожну правильну відповідь.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	Зараховано
85 – 89	B	
75 – 84	C	
70 – 74	D	
60 – 69	E	
35 – 59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Поточний та періодичний контроль								Сума балів загал	Підсумок	Сума балів
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2					90	Залік	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
5	5	5	5	5	5	5	5			
Контрольна робота (10 балів)										
(2 ІНДЗ *5) = 10			(3 ІНДЗ *5) = 15 ; (1 ІНДЗ*9) = 10						10	100

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- ☐ Робоча програма, Силабус.
- ☐ Лекційні презентації; Google-class; Google-test.

13. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (варіанти)

1. Поняття міфу та його соціальна роль.
2. Міф та міфотворчість як об'єкт політичної науки.
3. Методологічні та теоретичні підходи дослідження міфу.
4. Міфологічна система та її атрибути. Закономірності соціального міфу
5. Функції політичного міфу та його практичні можливості.
6. Джерела політичної міфології: соціальні, релігійні, правові,
7. Технології конструювання політичного міфу
8. Міфологічна свідомість та її соціальна функція.
9. Ідеологізація міфу та міфологізація ідеології
10. Конструювання національної історії. Принципи руху традиції.
11. Функції, класифікація та генеза міфів.
12. Категорії: міф, символ, дар, жертва, герой в політиці.
13. Ритуалізація політичної реальності та процесу.
14. Політична традиція та ритуал в практики сучасного політичного менеджменту.
15. Меморіальна політика в контексті національного міфу.
16. Сакральний простір сучасних держав. Сакралізація політики.
17. Технології створення політичного міфу. Науковий доробок Е. Кассирера.
18. Хронологічні ресурси сучасного політичного міфу.
19. Міф як технологія конструювання політичного простору
20. Міф про золотий вік в конструюванні національної ідеї.
21. Міфологеми в соціальній та політичній рекламі.
22. Контр-міф. Механізми руйнацій політичних міфів
23. Соціальний міф в концепціях Лосева та Кассирера.
24. Методи руйнації національних міфів
25. Міф про благородне походження в ідеології націоналізму
26. Герой в соціальній міфології Нового часу
27. Міфологізація особистостей у мас-медіа
28. Реклама як засіб розповсюдження міфу
29. Міфологічні конструкції в системі нормування поведінки.
30. Генеалогічні міфи в практиках конструювання національних концепцій
31. Антропологічна теорія міфу.
32. Образи та символи в політичній символіці
33. Архетипічні образи в сучасній політичній міфології
34. Архетип в сучасній політичній рекламі

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ОСНОВНА

- Арон Р. Мир і війна між націями: Пер. з фр. К.: МП «Юніверс», 2000. 685 с.
- Бодріяр Ж. Символічний обмін і смерть. Л., 2004. С. 42–76.
- Дюркгайм Е. Первісні форми релігійного життя: Тотемна система в Австралії. К.:Юніверс, 2002. 424 с.
- Кемпбел Дж. Герой із тисячею облич. К.: Альтернативи, 1999. 392 с
- Леві-Строс К. Структурна антропологія. К.: Основи, 1997. 387 с.
- Barthes R. Mythologies. Paris : Éditions du Seuil, 1970. 247 p.
- Bottici C. A Philosophy of Political Myth. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. 294 p.
- Colovic I., Polityka Symboli. Eseje o antropologii politycznej, Universitas, 2001. 310 p.
- Cuthbertson G. Political Myth and Epic. Chicago: East Lansing: Michigan State University Press, 1975. 384 p.
- Edelman M. Politics as symbolic action: Mass Arouss and Quiescence. Chicago 197. 143 p.

- Edelman M., *Constructing the Political Spectacle*, Chicago: University of Chicago Press, 1988
- Eliade Mi. *Aspects du mythe* 1988 Gallimard 250 с.
- Flood C. *Political Myth: A Theoretical Introduction*. New York: London: Routledge, 2001. 322 p.
- Frazer J. *The Golden Bough: A Study in Magic and Religion*. Oxford University Press; Reissue edition 858 p
- Jung C. G. *Man and his symbols*. New York : Doubleday, 1964. 320 p.
- Nora P. *Between Memory and History: Les lieux de Mémoire. Representations. No26. Special Issue: Memory and Counter-Memory*. Oakland, 1989. Spring. P. 7-24.
- Richards J. *Political Myth and Discourse Analysis in Security. Extremism, Radicalization and Security: An Identity Theory Approach*. London: Palgrave Macmillan, 2017. P. 115–139.
- Tudor H. *Political Myth*. London: Pall Mall, 1972. 155 p.

ДОДАТКОВА

- Воляннюк О. Героїчний дискурс: політологічний аналіз понять і концепцій. *Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Серія 22: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін*. 2015. Вип. 16. С. 105–112.
- Гнатко М. Політичний міф як інформаційно-психологічний засіб політичної боротьби *Психологічні виміри культури, економіки, управління : науковий журнал*. Львів, 2018. Том 11. С. 310–322.
- Гойман О. О. Міфологічний аспект реклами у масовій культурі. *Дні науки філософського факультету*. 2014. С. 30-33.
- Дарморіз О. *Міфологія : навч. Посібник*. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 248 с.
- Дюркгейм Е. *Первісні форми релігійного життя. Тотемна система в Австралії*. К., 2012.
- Камю А. Міф про Сизіфа. *Камю А. Вибр.твори*: В 3 т. Харків, 1997. Т. 3.
- Коробанова О. Л. Міфи і реальність у Політичній свідомості молоді. *Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. Серія: Психологія*. 2016. Т. 21. № 1. С. 125-136.
- Костюк І. Міф як соціокультурний феномен: функціональне навантаження. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2010. № 21. С. 367–378.
- Коч С. В. Меморіальна політика сусідів України: від стратегії національного суверенітету до «великих держав» [Memorial Policy of Ukraine's Neighbours: from Strategy of National Sovereignty to "Great States"]. *Politicus*. 2018. № 4. С. 46 – 50. URL: politicus.od.ua/
- Куцепал С В. Політичний міф : версія Ролана Барта. *Гілея*. 2016. № 12. С. 109–111.
- Легеза О. Концепція міфу у творчості Ролана Барта. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2019. Випуск 23, с. 54-59
- Лисюк Н.А. *Сутність міфу та його функції*. К.: Вид-во Укр. Фітосоціологічного центру, 2003 121 с.
- Лютко Н. В. Міфологізація політичної реклами. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Серія: Політологія*. 2014. Т. 228. №216. С. 105-108.
- Максимчук О. В. Роль мас-медіа у формуванні політичних міфів. *Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Ківалов (голов. редкол.), Л. І. Кормич (голов. ред.), І. М. Милосердна (відп. ред.) [та ін.] ; НУ «ОЮА», Південноукр. центр гендер. проблем. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 65. С. 49-54.*
- Мельникова Н. Функціонування міфологічної свідомості у політичній сфері: міфологічний час і простір. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку, випуск 23*, 2011 С. 26 - 32
- Пробийголова Н. В. Міф як засіб політичного маніпулювання в процесі проведення виборів. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія, Соціологія, Філософія*. № 14. Ужгород: Говерла, 2010. С. 41-44.
- Пробийголова Н.В. Вплив політичного міфу на мотивацію політичного вибору особистості. *Політологічні записки*, 2011. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Polzap_2011_4_19.pdf.

- Рагімова А. Б. Політичний міф, міфологізація сучасного суспільства за допомогою соціальних мереж. ГРАН. Том 21. № 4 2018. С. 18 – 24.
- Семіотика права . Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Харків : Право, 2017. Т. 2 : Філософія права. С. 763–765
- Шайгородський Ю. Політичний міф як інструмент дослідження політики. *Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї*, 2010. № 21. С. 32-38
- Boer R. The robbery of language? On Roland Barthes and myth. *Culture, Theory and Critique*. 2011. Vol. 52, No. 2–3. P. 213–231.
- Combs J.E. Political Advertising as a Popular Mythmaking Form. *Journal of American Culture*. 1979. No 2. P. 331–340.
- Della Sala V. Political Myth, Mythology and the European Union. 2010. January. Vol. 48. Iss. 1. P. 1–19.
- Noiriel G. De l’histoire-mémoire aux «lois mémorielles»: Note sur les usages publics de l’histoire en France. *Etudes arméniennes contemporaines*. No 15. Paris, 2012. P. 35-49.
- Smith G. Barthes on Jamie : myth and the TV revolutionary. *Journal of Media Practice*. 2012. Vol. 13, No. 1. P. 3–17.